

Gazeta Grudziądzka

W Imię Boże

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Rok założenia 1894
Wydanie tańsze

Za Wiarę i Ojczyznę!

Najpoczytniejsze ludowe pismo polityczne i społeczno-gospodarcze,
poświęcone walce o prawa ludu wiejskiego i należne mu stanowisko w państwie.

Adres: Gazeta Grudziądzka
Tel. 1812 Grudziądz, Droga Łąkowa

Założyciel Wiktor Kulerski

P.K.O. Poznań nr. 200420

Wyrok w procesie Fleischerowej... a nam chodzi o życie

W czwartek dnia 9 bm. zakończył się w Krakowie proces trwający kilkanaście dni, przeciwko Fleischerowej i towarzyszom jej łajdackich machinacji.

W wyniku rozprawy Sąd Okręgowy ogłosił o godz. 12 w południe w czwartek wyrok, postanawiając uznać winnymi: Hindę Fleischerową, Esterę Faerberową, Izydora Fleischera i Józefa Hochmana, iż świadomie współdziałali w związku, mającym na celu nakłanianie władz i urzędów do nadużycia, z tym, że Wanda Parylewiczowa w sferach urzędowych miała interweniować i interweniowała, i skazać za to:

Hindę Fleischerową na 3 lata więzienia z pozbawieniem praw obywatelskich na lat 10, Izydora Fleischera, Esterę Faerberową po 1 roku więzienia z pozbawieniem obojga praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na przeciąg lat 3, zaś Józefa Hochmana na 2 lata więzienia z pozbawieniem publicznych praw i obywatelskich praw honorowych na przeciąg lat 6.

Nadto uznać Hindę Fleischerową winną, iż ofiarowała usługi interwencyjne asesorowi sądowemu Synowskiemu i asesorowi notarialnemu Winterowi, proponując im za zapłatą uzyskanie dla nich nominacji, a w innych sprawach interweniowała w urzędach i u władz dla uzyskania stronnich orzeczeń, — skazać ją za to na rok więzienia i 100 zł. grzywny — w łącznej karze wymierzyć jej 3 lata 6 miesięcy więzienia, oraz 100 złotych grzywny i utratę praw publicznych na lat 10, zaliczając jej na poczet tej kary areszt tymczasowy od 22 czerwca 1936 r. do dnia 9 września 1937 r.

Józefa Hollaendra uznać winnym, iż starał się podstępnie o przyjęcie do służby sądowej Nuchima Kanta oraz starał się o bezpodstawne przeniesienie sędziego grodzkiego Ozoga na inne miejsce służbowe, skazać go za to na łączną karę 1 roku i 6 miesięcy więzienia.

Leibe Islera uznać winnym, iż w zamiarze nakłonięcia sędziego apelacyjnego Stanisława Machalskiego do stronnego rozpoznania jego sprawy, wykorzystując stanowisko jego — wierzyciela wobec Wandy Parylewiczowej nakłonił ją, by podlegała sędziemu do stronnictwa — i skazać go na 1 rok więzienia.

Adw. Arnolda Schneida uniewinnił z oskarżenia dla braku dostatecznych dowodów.

Po ogłoszeniu wyroku przewodniczący ogłosił krótkie motywy wyroku.

Kłopotliwa sytuacja Ligi Narodów

W piątek dnia 10 bm. rozpoczęły się w Genewie prace Rady i Zgromadzenia Ligi Narodów sesji jesiennej. Na sesję te wyjechał i minister spraw zagr. Beck wraz z delegacją polską składającą się z kilku osób.

A trzeba wiedzieć, że sesja Rady i Zgromadzenia Ligi będzie bardzo ciekawa, bowiem na porządku obrad zgromadziło się dużo sensacji międzynarodowych skłóconego i wojującego świata. Tak więc ma być rozpatrywana sprawa wojny domowej w Hiszpanii, sprawa skreślenia z pośród członków Ligi Abisynii, sprawa podziału Palestyny na arabską i żydowską, wre-

szczie sprawa konfliktu japońsko-chińskiego. Wszystkie te sprawy są tak skomplikowane i do tego stanowiska poszczególnych państw w tych sprawach są tak rozbieżne a poniekąd i wrogie, że wyjście i załatwienie pozytywne tych spraw napotka na nieprzezwyciężone wprost trudności.

Najprawdopodobniej więc Liga Narodów wybrnie z tych kłopotów według starego zwyczaju przekazując rozpatrzenie tych spraw jakiemuś komitetowi swojemu, lub odraźając decyzję do czasu aż sprawy sporne same przez się rozwiążą się.

Kongres hitlerowski w Norymberdze

W Norymberdze w Niemczech odbyło się we wtorek 7 bm. otwarcie piątego kongresu partii narodowo-socjalistycznej. Na kongres ten przybyło do Norymbergii około 500 pociągów z delegatami i wyścieczkowiczami. Kongres nosi nazwę „Kongresu pracy“ a z pośród dygnitarzy hitlerowskich przybył na ten kongres kanclerz Hitler. — Proklamację kanclerza Hitlera do narodu niemieckiego odczytał na kongresie wódz hitlerowski na Bawarię Wagner.

Omawiając stosunki międzynarodowe, kanclerz Hitler twierdzi w orędziu swym, że dziś nie chodzi o

„graniczne spory“, albowiem życie narodów zagrożone jest u samych podstaw przez akcję komunistyczną, a Niemcy i Włochy stanowią razem bastion, broniący Europę przed chaosem komunizmu, bastion, nad którym „już nigdy nikt nie przejdzie do porządku dziennego“. Mocno też podkreślił Hitler w orędziu swym konieczność zwrotu Niemcom kolonii.

Omawiając stosunki wewnętrzne podkreślił znowu, że niemiecki gospodarczy plan 4-letni będzie wykonany co do joty, bo to jest jedynym sposobem przełamania kryzysu gospodarczego.

Zmiany na stanowiskach 3 wojewodów

P. Kostek-Biernacki wraca

Warszawa. — Jak się dowiadujemy, ustąpili ze swoich stanowisk wojewodowie: białostocki — Stefan Kirtiklis, lubelski — dr. Roźniecki i krakowski Gnoiński. Wojewoda lubelskim mianowany został dotychczasowy wojewoda poleski Tramecourt, na stanowisko wojewody poleskiego powraca płk. Kostek Biernacki. Na stanowisko wojewody krakowskiego powołano dotychczasowego prokuratora sądu

Okręgowego w Przemyślu dra Józefa Tymińskiego. * Wojewoda w Białymstoku został mianowany dotychczasowy starosta w Kaliszu Henryk Ostaszewski. Woj. krakowski płk. Gnoiński przechodzi do centrali Min. Spraw Wewnętrznych.

Poza tem jak podaje prasa warszawska, przewidziane są podobno zmiany na stanowiskach kilku starostów w Małopolsce.

(ATE).

Po za strajkiem rolnym proklamowanym przez Stronnictwo Ludowe i znanymi zajściami w Małopolsce, co było najznamienniejszym wydarzeniem w okresie czasu ostatniego, i może właśnie z powodu tych wydarzeń, opinię publiczną zainteresowało również mocno i inne wydarzenie.

Jak to pisaliśmy poprzednio, na zjeździe sekcji wiejskiej Ozonu w Krakowie szef tej sekcji senator Galica oświadczył m. in., iż Obóz Zjednoczenia Narodowego dąży do zmiany ordynacji wyborczej do sejmiku i senatu. Oświadczenie sen. Galicy było tak niespodziewane nawet i dla sfer stojących blisko Ozonu, że w sprawozdaniu z przebiegu zjazdu krakowskiego sekcji wiejskiej Ozonu, urzędowy PAT nie podał początkowo wzmianki o tym oświadczeniu sen. Galicy. Dopiero po zasięgnięciu zapewne informacji u kierowników Ozonu PAT dodatkowo podał uzupełnienie przemówienia sen. Galicy dotyczące zapowiedzi dążenia do zmiany ordynacji wyborczej do sejmiku i senatu.

Tejże niedzieli na zjeździe delegatów Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny, odbyłym w Łodzi, mec. Browiński, który przemawiał jako delegat sztabu O. Z. N., powiedział m. in. co następuje:

„Na gruncie ustrojowym dokonano pewnej przesady. Z a n a d t o p o g n e b i o n o p a r l a m e n t a r y z m. Obóz Zjednoczenia Narodowego uważa, że ustroj Państwa Polskiego jest tak silny i mocny, że pozwala na wzmocnienie autorytetu i praw parlamentu, w tym przeświadczeniu O. Z. N. przygotowuje projekt nowej ordynacji wyborczej, idącej w kierunku rozszerzenia zasad parlamentarizmu“.

Jak z powyższych oświadczeń wynika, akcja OZN. dążąca do zmiany ordynacji wyborczej do sejmiku i senatu, wysuwana jest obecnie na plan pierwszy.

Właśnie te dwa oświadczenia są wielką sensacją polityczną dni ostatnich. Tak jak dotychczas OZN nigdy nie wysuwał potrzeby zmiany ordynacji wyborczych i dopuszczenia mas społeczeństwa do wpływu na bieg spraw w państwie, uważając obecne ordynacje za doskonałe, tak też od niedzieli zaczął głośno głosić zupełnie co innego.

Oczywiście oba oświadczenia niedzielne są bardzo ogólnikowe, nie mówią jak ta nowa ordynacja ozonowa będzie wyglądać, i kiedy wystąpi Ozon z projektem zmiany ordynacji wyborczych, jedno tylko w tym wszystkim jest

(Ciąg dalszy na stronie 2-ej.)

(Dalszy ciąg ze strony 1-ej.)

pewne, że związek zmiany orientacji ordynacji ostatecznie wyborczych z ostatnimi wydarzeniami na terenie wsi jest niewątpliwy.

Jak podają z dobrze poinformowanych kół politycznych w stolicy, ordynacyjny projekt wyborczy w niczym nie będzie przypominać dawnej ordynacji wyborczej, i w całości oparty będzie na zasadniczych podstawach konstytucyj kwietniowej.

Z oświadczenia p. prezydenta Rzplitej wygłoszonego w dzień imienin Marszałka Piłsudskiego w dniu 19 marca br. dowiedzieliśmy się, że inicjatywa pracy dla skonsolidowania społeczeństwa wyszła od Naczelnego Wodza marszałka Rydza Śmigłego i że marszałek Rydz-Śmigły powołał na bezpośredniego kierownika tej pracy pułkownika Koca. I pułk. Koc przez cały czas dotychczasowej swej pracy w Ożonie, ani razu nie wysunął potrzeby i konieczności zmiany ordynacji wyborczych do sejmu i senatu. Dopiero teraz, po znanych wydarzeniach na terenie wsi zaczęto wysuwać potrzebę tych zmian. Sądzić należy, że projekt zmiany ordynacji wyborczych do sejmu i senatu sztab OZN wysunął z wiedzą i zgodą marszałka Rydza-Śmigłego.

A przecież na potrzebę i konieczność zmian ordynacji wyborczych do sejmu i senatu, zwracały masy ludowe wielokrotnie uwagę na swych świętach i zebraniach, w swoich żądaniach wręczonych marszałkowi Rydzowi na święcie ludowym ku czci bohatera chłopskiego Michała Pырza w Nowosielech. Przecież po wiele razy prosiły te masy o odpowiedź na rezolucje uchwalone w Nowosielech; wręczono marszałkowi Rydzowi Śmigłemu.

A jednak masy ludowe nie oczekiwały odpowiedzi na swe rezolucje i żądania. I trzeba było dopiero znanych zajęć na terenie wsi by zajęto jakieśkolwiek stanowisko wobec niektórych żądań mas wiejskich

Bank Rolny i... balet

Korespondent warszawski „Dziennika Poznańskiego“ pisze, że dla uzyskania informacji o ostatnim strajku rolnym zwrócił się m. in. do osoby dobrze obeznanej z działalnością Banku Rolnego. Bo w tej instytucji skupiają się dane co do sytuacji wsi. Czegoż się korespondent „Dziennika Poznańskiego“ od tej „osoby“ dowiedział. Niech sam opowie!

„Dowiedziałem się — pisze — mimo chodem (Czytelnicy nie dadzą wiary!) że Bank Rolny przyczynił się do finansowania podróży za granicę naszego... baletu reprezentacyjnego“.

Rzeczywiście trudno dać wiary... Bank Rolny finansujący wyjazd zagraniczny baletu! Wydarzenie naprawdę niecodzienne. Zwracamy na nie uwagę!

10 zł. grzywny za zwołanie wiecu

L w ó w. — Adwokat Tabisz ze Lwowa, członek tamt. zarządu Str. Ludowego, został ukarany za urządzenie w lipcu br. w pow. buczackim wiecu publicznego bez zezwolenia władz na sto złotych grzywny, z zamianą na 2 tygodnie aresztu. Dr. Tabisz przebywa obecnie w więzieniu, aresztowany w czasie strajku chłopskiego.

Z frontów wojennych

Z wojny domowej w Hiszpanii

Po zajęciu miasta Santander, wojska generała Franco, kontynuują ofensywę posuwając się na wschód. Wojska powstańcze wkroczyły już do prowincji Asturia.

Na odcinku Madrytu walki toczą się ze zmiennym szczęściem. W czasie od 28 lipca 1936 r. do końca lipca rb. skutkiem ognia artylerii i bomb lotniczych powstańców padło w Madrycie 294 osoby zabite i około 6.000 osób rannych.

Saragossa. — W niedzielę rozpoczęły się bardzo zaciekle walki uliczne w mieście Belchite. Oddziały narodowe zabarykadowały się w kościele i sąsiedniej wieży. Skąd odpierały wszystkie ataki mi-

licjantów, przeprowadzane na kościół. (ATE)

Na froncie aragońskim trwają krwawe i uporczywe walki bez względu na olbrzymie zużycie materiału ludzkiego. Dotychczasowe wyniki walk wypadają jednak raczej na korzyść powstańców. (ATE)

*

Salamanka — Komunikaty nadechodzące z Hiszpanii donoszą, że w Asturii wojska powstańcze przezwyciężyły opór przeciwnika na odcinku wschodnim, zajęły szereg miejscowości i kontynuują swój marsz. W chwili wydania komunikatu marsz ten trwa dalej. Na nowozdobitych terenach pozostawiono oddziały, zajmujące się oczyszczaniem terenu z pozostałych drobnych oddziałów nieprzyjacielskich.

Zdobyto duże ilości sprzętu i materiału wojennego. Na zachodnim odcinku trwa silny ogień artyleryjski.

Na froncie aragońskim na odcinku Zuera wojska powstańcze również posunęły się naprzód i zajęły pozycje koło Redondy oraz inne ważne punkty strategiczne. (ATE)

STARCIA NA MORZU

Salamanka — Hiszpański powstańczy okręt „Balears“ został we wtorek zaatakowany w pobliżu wybrzeża Kantabryjskiego przez 5 rządowych okrętów wojennych, i nie tylko wyszedł z tej walki bez szwanku, lecz uszkodził poważnie rządowy okręt wojenny „Lebertad“, który wycofał się wraz z tamtymi czterema z placu boju. (ATE)

Z wojny chińsko-japońskiej

Wojna na terenie Chin prowadzona jest z całą zaciętością i uporem. W akcji wojennej zaangażowane są wszystkie rodzaje broni. Wojna toczy się bowiem i na lądzie i na morzu i w powietrzu, przy czym walki powietrzne są niezwykle zacięte. W poszczególnych walkach powietrznych uczestniczy od kilkunastu do kilkudziesięciu samolotów po obydwu stronach.

Szanghaj. — Wedle doniesień prasy chińskiej, blokada wybrzeży chińskich przez okręty japońskie została faktycznie rozpoczęta. Japońskie torpedowce zatrzymują wszystkie statki w rejonie Swatau (port w prowincji Guandun) i przeprowadzają na nich rewizje. Angielski torpedowiec „Delight“ otrzymał rozkaz skierowania się do Fudzów w prowincji

Fukien celem obserwacji, po przeprowadzonej przez Japończyków blokady południowych wybrzeży chińskich, gdzie Anglia posiada znaczne interesy handlowe. (ATE)

Tokio. — Z Szanghaju donoszą o rozpoczęciu ofensywy wojsk japońskich przy udziale piechoty, marynarki i lotnictwa. Bazą operacji wojennych wojsk japońskich jest Wusung. Również z Paoszan ruszyły do ofensywy dywizje japońskie.

Szanghaj. — Nad północnymi dzielnicami Szanghaju zawiła chmura dymu przerywana błyskiem eksplozji, tak wielkie jest natężenie ognia artyleryjskiego w tym rejonie. Trzykilometrowy pas wybrzeża rzeki Jangtse stoi w płomieniach. Szczególnie silne i gwałtowne pożary szerzą się w dzielni-

cy handlowej wzdłuż ulicy Urga. Dwie wsie, położone poza murami miasta, znajdują się również w płomieniach. (ATE)

Szanghaj. — Ofensywa japońska na wschód od Jangtse-Pu była we wtorek dalej prowadzona przy użyciu wielkich oddziałów oraz rozmaitego sprzętu wojennego. Wojska chińskie stawiały zacięty opór.

DWA MILIARDY JEN NA WOJNĘ Z CHINAMI.

Tokio. — Po 5-dniowym trwaniu sesji parlamentu została ona oficjalnie zamknięta. Parlament japoński zatwierdził dodatkowy budżet w wysokości 2 miliardów jen na cele operacji wojennych w Chinach. (ATE)

Protest Polski Katolickiej

przeciwko napaściom hitlerowskim na Cudowny Obraz Jasnogórski

W związku z plugawą i bluźnierczą napaścią niemieckiego pisma „Der Arbeitsmann“ na kult katolików polaków ku Najświętszej Pannie Marii Częstochowskiej, w niedzielę, dn. 5 bm, odbyła się w Częstochowie zwołana przez miejscowy komitet organizacji katolickich wielka manifestacja. O godz. 19-ej pod Szczytem jasnogórskim zgromadziło się około 150.000 osób, mieszkańców Częstochowy i jej okolic oraz

licznych pielgrzymów. Z Poznania przybyła nawet specjalna pielgrzymka złożona z przeszło 1000 osób. Z katedry ruszył wspaniały pochód manifestacyjny, prowadzony przez JE. ks. biskupa T. Kubinę i przeora klasztoru oo. Paulinów. Na czele niesiono kopię cudownego Obrazu Matki Bożej. Jarząc się od tysięcy świateł przy śpiewie hymnów maryjnych obeszła procesja wale klauzury i zatrzymała się pod

Szczytem, by wysłuchać przemówienia JE. ks. biskupa Kubiny.

Miłość i kult Najświętszej Panny Częstochowskiej znane są nie tylko w Polsce całej, ale również i w Niemczech i żadna potęga ludzka nie zdoła tego kultu osłabić. Mimo jednak — mówił ks. biskup — ludność Częstochowy wraz z oo. paulinami na Jasnej Górze jako opiekunami tego najdroższego skarbu narodowego stanąć musi wraz z całym narodem w obronie czci Matki Bożej. Wizerunek Maryji Jasnogórskiej jest dla nas również symbolem narodowym obok Orła Białego, a Obraz Matki Bożej znajdują się na naszym sztandarach pułkowych.

Częstochowa w tej olbrzymiej manifestacji czuje się upoważniona jako stolica Królowej Korony Polskiej żądać imieniem całej Polski poszanowania naszych świętości i oświadczać gotowość stanąć zawsze w ich obronie jak stanęła dziś bez różnicy stanów i poglądów politycznych. Rząd Rzeszy niemieckiej udzielił cprawda nagany sprawcom brutalnej napaści na Cudowny Wizerunek Najświętszej Panny. Wiadomość ta, za pośrednictwem władz polskich telefonicznie udzielona ks. biskupowi, nadeszła jednak zbyt późno i nie można już było manifestacji odwołać. Niech na przyszłość stanie się ona przestroga, by tego rodzaju wystąpienia w państwie reżimu hitlerowskiego nie powtórzyły się więcej.

W końcu wierni odmówili głośno „Wyznanie wiary“, po czym ks. biskup Kubina udzielił zebranybłogosławieństwa Najśw. Sakramentem.

Połączenie NPR. i Ch. D.

Powstaje nowe stronnictwo centrowe

Od pewnego czasu toczyły się narady pomiędzy Chrześcijańską Demokracją a Narodową Partią Robotniczą w celu połączenia w jedno stronnictwo polityczne o charakterze centrowym.

Jak się dowiadujemy, obrady te doprowadziły do uzgodnienia wspólnego programu politycznego opartego na zasadach narodowo-demokratycznych i chrześcijańskich. Ustalono również nazwę stronnictwa,

która ma być podana do wiadomości komunikatem ogłoszonym w najbliższych dniach. Realizacja uchwały tworzenia nowego stronnictwa nastąpi na wspólnym kongresie Chrześcijańskiej Demokracji i NPR., który ma być zwołany na 10 października.

Powstanie nowego stronnictwa centrowego należy powitać ze szczerym uznaniem.

Krwawe rozruchy w Palestynie

Jerozolima. — W Jerozolimie doszło do krwawych starć pomiędzy Żydami i Arabami. Podczas tych starć zabito 18 osób i rannono przeszło 50 osób. Żydzi rzucili bombę na ciężarowy samochód arabski. Na skutek specjalnych zarzą-

dzeń wprowadzonych celem uniknięcia nowych zamieszek dokonano licznych aresztowań wśród Arabów i Żydów w całej Palestynie. W Haifie zatrzymano 15 młodych Arabów pod zarzutem uprawiania komunizmu. (ATE)

Proces o strajk rolny w pow. szamotulskim

Zarządzeniem Komisariatu Rządu na m. st. Warszawę z dn. 3 września br. za Nr. SW. 1-2/637/37 obłożono aresztem nr. 99 „Gazety Grudziądzkiej z dn. 28. VIII. 1937 r. z powodu dopatrzenia się w art. p. t. „Komunikat Stronnictwa Ludowego“ oraz w art. p. t. „Łgarstwo Gazety Polskiej“ przestępstw przewidzianych w art. 154, 156 i 170 K.K.

Ponieważ w innych artykułach umieszczonych w tymże numerze „Gazety Grudziądzkiej“ Komisariat Rządu na m. st. Warszawę, a więc władza autorytatywna, nie dopatrzył się cech żadnych przestępstw, powtarzamy przeto poniżej sprawozdanie z procesu w Szamotulach w woj. poznańskim przeciwko 15 działaczom ludowym oskarżonym o namawianie do strajku rolnego. Sprawozdanie to podajemy bez żadnych zmian.

W dniu 24 ub. m. odbyła się rozprawa sądowa w Sądzie Grodzkim w Szamotulach przeciwko 15 członkom Stronnictwa Ludowego z Ostrowa. Na ławie oskarżonych zasiadli: Maćkowiak Jan, Kampa Alfons, Jajuga Jan, Gola Ignacy, Bednaś Stan., Kampa Wilhelm, Maćkowiak Wojciech, Szustakowski Józef, Kotlarz Kazimierz, Golaś Aleksander, Dudek Tadeusz, Staszak Jan, Kwiatkowski Wojciech, Matuszyk Fr. i Napierała Karol. Oskarżał przodownik Państwowej Policji ze Szamotul p. Kempa. Oskarżonych bronili mec. Kuleczka z Poznania, mec. Adamski ze Szamotul i mag. Banaczyk z Poznania.

Akt oskarżenia zarzucał obwinionym z art. 251 K. K. że dnia 16. 8. od godziny 5—8 rano w Otorowie na drogach publicznych, prowadzących do mleczarni w Otorowie zatrzymywali jadących na wozach i idących pieszo rolników i mleczarków wiozących mleko do mleczarni w Otorowie i stosując przemoc i groźbą bezprawną, zmuszali rolników i mleczarków do zaniechania dostarczania mleka do mleczarni. Oskarżeni stojąc w pobliżu mleczarni i na drodze publicznej wyrazili się do rolników i mleczarków w te słowa: „Nie wolno mleka dostarczać do mleczarni przez przeciąg 10 dni, po nieważ jest strajk“. Czynnem tym oskarżeni dopuścili się występku z art. 251 K. K. Na zasadzie art. 16 i 26 K. P. C. sprawa niniejsza podlega rozpoznaniu przez Sąd Grodzki w Szamotulach.

UZASADNIENIE

Dnia 15. 8. 37 w Otorowie pow. szamotulskiego odbyło się zgromadzenie pod gołym niebem, zorganizowane przez Stronnictwo Ludowe z Ostrowa. Na zgromadzeniu tym między innymi została odczytana odezwa pt.: „Chłopi“ zajęta przez Urząd Wojewódzki Poznański, pomimo nakazu przedstawiciela władzy administracji ogólnej. Odezwa ta między innymi wierszami brzmiała: „Od dnia 16. 8. 37 do dnia 27. 8. 37 wszyscy rolnicy winni nie kupować ani też nie sprzedawać dla miast, pracować tylko na gospodarstwach i wykonywać niezbędne roboty, a wstrzymywać się z wszelkimi dostawami dla miast i innych ośrodków przemysłowych.“

Oskarżyciel publiczny powołał do poparcia oskarżenia świadków: Olejnik Jan, Hasior Kazimierz, Michałak Alfons, Wilde Emma, Michałak Józef, Góra Teofil, Krzyżaniak Stanisław i Waškowiak Władysław.

Proces ten wzbudził duże zainteresowanie i przysłuchiwała mu się pełna sala ludzi. Musiał być przy tym bardzo ważny, skoro prowadził go sam naczelnik Sądu, przerwaawszy specjalnie urlop i skoro został tak pośpiesznie wyznaczony. Również prasa była b. licznie reprezentowana.

Oskarżyciel publiczny starał się udowodnić oskarżonym, że wstrzymywały siłą lub groźbą od dowozu mleka,

Przewód sądowy wykazał jednak, że ani razu nie użyto siły fizycznej, ani groźby bezprawnej.

Obronca mec. Kuleczka wniósł o dołączenie do akt sądowych rezolucji na dzień 15 sierpnia, wydanej przez Stronnictwo Ludowe. Sąd odrzucił wnioszek.

W przemówieniach swych obrona musiała ograniczyć się do formalnego ujęcia sprawy — jednak starała się o szczere ujęcie wypadków otorowskich. Mec. Kuleczka po odparciu zarzutów świadków i dzielnym wywodzie prawnym wskazuje, że pobudka czynu w Otorowie było ustosunkowanie się władz naczelnych Stron. Ludowego do obecnego stanu politycznego w kraju. One naznaczyły formę strajku jako akt krzyku o prawa i miejsce w kraju dla chłopów polskiego. Jest to dalsza emanacja wołania premiera rządu Obrony Narodowej z roku 1920 i jeżeli czynniki państwowe tego nie rozumieją, to źle mogą przysłużyć się państwu. Celem strajku był krzyk również o większą uczciwość ogólną, by podnieść dobro państwa a nie zaszkodzić takiej czy innej instytucji.

Mgr. Banaczyk w swym przemówieniu po analizie przewodu sądowego, wywodach ściśle prawnych, stwierdził że: „Wypadków otorowskich nie można zaciepnąć do jednej miejscowości.“

Łódź. — Strajk 2700 robotników Schlosserowskiej Manufaktury w Ozorkowie koło Łodzi nieoczekiwanie przedłużył się wskutek — żydowskich świąt. Mianowicie przedstawiciele dzierżawcy fabryki Majera Fogla oświadczyli, że z powodu świąt nie mogą brać udziału w rokowaniach z robotnikami,

Te rzeczy dzieją się na całych polach kraju. Trzeba również głęboko wniknąć w pobudki, którymi oskarżeni kierowali się, manifestując strajk. Chodziło im o powiedzenie innym, że chcą być współgospodarzami Polski, że widzą, że źle się w Polsce dzieje. A ponieważ sejm nie jest odbiciem społeczeństwa, społeczeństwo zmuszone jest inną drogą objawić swą wolę. Ponieważ nie pomogły na to wszystkie rezolucje nowosieleckie, petycje profesorów, protesty, chłopci chwycili się strajku jako broni legalnej o swe prawa i powrót Witosza do kraju i zmianę stosunków wewnętrznych. Chłop zawsze bronił ojczyzny, robił to w roku 1920 i będzie to robił w przyszłości. „Czyn Chłopski“ był właśnie manifestem gotowości do obrony kraju, a strajk na nim uchwalony protestem przeciw wszelkim nieprawościom w kraju — gdyż chłopci uważają dzisiejsze stosunki za zagrażające obronności kraju.“

Mec. Adamski w doskonale uzasadnionym wywodzie mówi, że „proces dzisiejszy ma głębszy podkład społeczny. Był on dążeniem ludności do poprawy dobrobytu oraz wywalczenia praw. W wyniku tych dążeń mamy rezolucje 15 sierpniową. Aby te żądania poprzez ogłoszenie strajku. I dlatego mamy akcję propagandową za strajkiem. A

propagandę zawsze można robić. Wiadzący zresztą, że odbywa się ona w ramach legalności. Przemocy nie było. I wielką musi być siła moralna Stronnictwa Ludowego, skoro tylko powiedzenie ludziom o strajku skutkowało. Strajk ten nie miał podłoża ekonomicznego, bo ci co propagowali, działali z pobudek ideowych w imię dobra Państwa.“

Po przemówieniach obrońców, sąd udał się na naradę. Wyrok zapadł następujący: Maćkowiak Jan 7 miesięcy więzienia, Kampa Alfons 6 miesięcy więzienia obaj bez zawieszenia. Reszta uwolnieni od winy i kary. Obrona zapowiedziała apelację. Sąd motywując wyrok stwierdził, że strajkować i namawiać do strajku wprawdzie wolno ale co do skazanych dał wiarę świad. Michałakom i stwierdził, że zmuszali groźbą do strajku. Resztę z powodu braku dowodów uwolnił.

Rozprawa toczyła się przy otwartych drzwiach.

40 górników żywcem pogrzebanych

Katastrofa w kopalni położonej w południowej Bułgarii pociągnęła za sobą wiele ofiar. Ogółem 40 górników zostało zasypanych, 31 spośród zasypanych daje sygnały. 9-ciu zginęło. Wobec wielkich trudności w akcji ratowniczej, istnieją tylko słabe nadzieje na uratowanie zasypanych w kopalni górników, między którymi znajduje się również dyrektor kopalni.

Z codziennej kroniki strajków

Łódź. — W Inspektoracie Pracy w Łodzi odbyła się ponowna konferencja pomiędzy przedstawicielami dyrekcji a pracownikami Łódzkiej Tramwajów Dojazdowych. Na konferencji tej pracowników w dalszym ciągu domagali

się 20 proc. podwyżki płac oraz rozszerzenia norm urlopowych i za wysługę lat. Przedstawiciele dyrekcji ponownie, tak jak i poprzednio, ograniczyli się do ustalenia podwyżki płac o 5 proc. W odpowiedzi przedstawiciele pracowników oświadczyli, że propozycja dyrekcji nie może być przyjęta i że w wypadku nieosiągnięcia porozumienia do dnia 8 września podjęta zostanie dalsza akcja, i że niezwłocznie zostanie rozpoczęty strajk.

Katowice. — W Katowicach odbył się kongres radców zakładowych przemysłu gastronomicznego i hotelarskiego. Przedmiotem obrad kongresu był przewlekły spór o umowę zbiorową w tej gałęzi przemysłu. W wyniku obrad kongres powziął uchwałę, w której sprzeciwia się oddawaniu sporu do rozpatrzenia Komisji Pojednawczo-Arbitrażowej i polecił przeprowadzenie blokady tych zakładów pracy, których właściciele są uważani za głównych sprawców zatargu.

W przyjętej przez kongres rezolucji zawarty jest passus upoważniający władze związkowe do proklamowania strajku powszechnego w śląskim przemyśle gastronomiczno-hotelarskim, w razie gdyby inne środki nie doprowadziły do zlikwidowania sporu w myśl postulatów wysuniętych przez Związek.

Niezdrowa atmosfera w min. skarbu

Motywy wyroku w procesie skarbowców

Sensacyjny proces toczący się przed warszawskim sądem okręgowym o zniesławienie wyższych urzędników ministerstwa skarbu, został już zakończony. Proces ten, który wyciągnął na światło dzienne wiele sensacyjnych i ciekawych szczegółów z zakresu metod urzędowania i załatwiania spraw przez ministerstwo skarbu zakończył się co prawda wyrokiem skazującym oskarżonych Lubowidzkiego, Mitznera, Gacka, Berkowskiego i Kaweckiego, jednak tenże wyrok w motywach swych stwierdza, że w ministerstwie skarbu wiele rzeczy było bardzo niezdrowych. Sąd stwierdził m. in., że mimo iż oskarżeni nie przeprowadzili dowodu prawdy co do zarzutu nadużyć, korupcji i pokrywania wielu nadużyć, to jednak w niektórych wypadkach zarzuty te były słuszne.

W dalszym ciągu sąd stwierdza, że atmosfera w ministerstwie skarbu była niezdrowa. Były seryjne wypadki licznych nadużyć. I tak się zwykle działo, że nadużycia te wykrywała nie władza, do tego powołana, nie czynnik nadzoru, a tylko prosty przypadek. W tych warunkach wśród niższych urzędników mogły swobodnie szerzyć się pogłoski o istnieniu tych nadużyć, co nast. wytwarzało nieufność niższych urzędników wobec ich władz przełożonych.

Mimo więc, że sąd wydał wyrok skazujący oskarżonych na kary od 2 do 9 miesięcy aresztu, to jednak tenże sąd orzekł, że w ministerstwie skarbu działy się rzeczy nie dopuszczalne, karygodne i to mimo tego iż min. skarbu Kwiatkowski ma ponoć twardą rękę.

Ta sama metoda

Krakowski „Głos Narodu“ podaje następującą wiadomość, otrzymaną ponoć z kół urzędniczych:

„Urzednicy dostają deklaracje do podpisu, że przystępują do „O. Z. N.“, czyli delikatnie powiedziawszy, każdy pracownik tak samorządowy jak i państwowy zmuszony będzie przystąpić do tego obozu.“

Otóż to nietylko dzieje się w Krakowie. Również w Grudziądzu wśród sfer urzędniczych werbuje się członków do Ozonu. Jak nam wiadomo w jednej z tutejszych szkół średnich jeden z profesorów tej uczelni agituje

na rzecz Ozonu, rozdaje deklaracje, namawia do przystąpienia etc. To samo jest w jednym z tutejszych urzędów państwowych.

I pomyśleć, że to odbywa się w czasie godzin urzędowania. A zatem jak za dobrych czasów właściwego BBWR. Stosuje się więc ta sama metoda. Nie wiadomo co tych panów skłania do tej „państwo = twórczej“ pracy — czy naiwność czy zwykły oportunistyczny wreszcie chęć zabezpieczenia się na przyszłość i liczenie na doraźne zyski materialne. Pamiętać należy, że najgorliwsi się najprędzej wykańczają.

Masowe egzekucje w Sowietach

London. — „Times“ donosi w korespondencji z Moskwy, że w Sowietach trwają nadal procesy o sabotaż zakończone wyrokami rozstrzelania.

W jednym tylko Leningradzie od 14-tu dni wykonano taką ilość wyroków, że prasa nie mogąc ukrywać tego faktu, zaczęła podawać o wyrokach szczegóły. W ciągu ostatnich dwóch tygodni wykonano 7 wyroków z oskarżenia o „sabotaż i za wrogie postępowanie względem ludu“, co uzupełniło listę wykonanych wyroków do liczby 51.

Aresztowani w woj. kieleckim

W dniu 2 września br. został aresztowany i osadzony w więzieniu w Miechowie prezes pow. S. L. Szymon Dudek.

LISTA ARESZTOWANYCH

W pow. kieleckim aresztowani zostali prezes pow. S. L. Januchta Stanisław z Dąbrowy, Detka Antoni i Jedynak Wiktor z Czarnaowa, Mazur Bolesław, Mazur Feliks i Nawoj Marian ze Starych Chęcin, Zięba Jakób, Zięba Józef, Zięba Stanisław i Borycki Wincenty z Zagórza i Słoniowa z Kielec.

W pow. stopnickim: Pawlina Piotr z Szczytników.

W pow. pinczowskim: Janiga Franciszek z Topola — wiceprezes pow. S. L., dwaj Uszkowie z Topola i Dąbkowski Józef z kol. Kujawki — skarbnik Zarządu pow. S. L.

W pow. włoszczowskim: Szwed Jan z Hebrna — sekretarz zarządu pow. S. L.

W pow. olkuskim: Grula Stanisław — wiceprezes zarządu pow. S. L., Piątek Konstanty — sekr. zarz. pow. S. L., Stajniak Jan, Krzykowski Władysław, Piątek Karol, Zieliński Julian, Stajniak Konstanty, Zaloga Wincenty, Bednarz Józef Kuchta Antoni, Kijos Stanisław, Podsiadlo Piotr, Podsiadlo Stefan, Ziaja Stefan, Mrówka Stanisław i Ściężek Piotr.

W pow. stopnickim: Justrzyk Andrzej, Bogdolski, Maik, Kornas Stanisław, Matuszek Adam z Piasków Wielkich, Ząbek Marian, Dyrdoł Szymon, Tomaszewski Jan z Zagajów. We wsi Bodrzychowice aresztowano wielu chłopów, których osadzono w areszcie w Busku.

Zniżka opłat za ściółkę leśną

Dyrekcja naczelna Lasów Państwowych poleciła dyrekcjom terenowym poddać rewizji ustalone na rok bieżący ceny handlowe na ściółkę, sprzedawaną rolnikom z lasów państwowych.

Rewizja ceny ma iść w kierunku dość znacznej jej obniżki, celem udostępnienia nabycie jej przede wszystkim przez rolników, których gospodarstwa ucierpiały od klęsk elementarnych.

Obniżka ceny ma wynosić do 50 proc. cen minimalnych na ściółkę.

W pow. częstochowskim: Lechowski Ludwik, Dzięwiór Józef i Janik Antoni ze wsi Kiedrzyń, Srokosz ze wsi Piasek, Marszałek Franciszek, Poliszewski Czesław i Chiosz ze wsi Biała góra.

W pow. pinczowskim: Gienza Jan, z Rzachowa pow. brzeskiego, Krupa Roman z Dąbrowki pow. brzeskiego.

Solak Paweł, Wygos Jan, Kosala Józef i Wilk Tomasz z Strzelców Małych i Wielkich pow. brzeskiego.

Rodzinami i gospodarstwami aresztowanych zajęli się chłopcy, pomagając solidarnie przy pracach w gospodarstwie i na roli. Dla rodzin niezamożnych zbierają zboże, kartofle i t. d.

Uroczystości Koronacyjne w Swarzewie

W dniach 7 i 8 bm. odbyła się w Swarzewie w pow. morskim doroczna uroczystość ku czci Matki Boskiej Królowej Morza Polskiego, połączona z koronacją cudownej statuy Matki Boskiej Swarzewskiej. Już w dniu 7 bm. ściągnęły do Swarzewa olbrzymie rzesze pątników, pragnących wziąć udział we wstępnych uroczystościach. Na uroczystości w Swarzewie przybyło ogółem ponad 25 000 osób.

W środę, dnia 8 bm., o godz. 9-tej rano ks. biskup Dominik dokonał poświęcenia dzwonu koronacyjnego, po czym z kościoła swarzewskiego wyruszyła procesja na miejsce koronacji, prowadzona przez ks. biskupa morskiego dr. Okoniewskiego, będącego równo cześni delegatem papieskim na uroczystości koronacyjne. Po odczytaniu dekretu Stolicy Apostolskiej, zezwa-

lającego na dokonanie koronacji, ks. biskup Okoniewski poświęcił insygnia koronacyjne, po czym dokonał koronacji statuy Matki Boskiej Swarzewskiej. W tej chwili kompania honorowa wojska sprezentowała broń.

Po akcie koronacji ks. biskup Okoniewski celebrował pontyfikalną Mszę Świętą w asyście licznego duchowieństwa, wygłaszając następie kazanie, w którym podkreślił odwieczną cześć, jaką lud kaszubski darzy Królową Morza Polskiego i Opiekunkę Kaszubów. Po Mszy Świętej w uroczystej procesji odprowadzono cudowną statwę do kościoła.

Z ramienia władz w uroczystościach tych wzięli udział wojewoda pomorski p. Władysław Kaczmarek, dowódca obrony wybrzeża — komandor Frankowski — dr. Ryniewicz i inni. (ATE)

Pastwą pożaru padło 49 budynków

We wsi Szawków, powiatu kostopolskiego wybuchł pożar w zabudowaniach Józefa Potaszuka. Ogień rozszerzył się i zniszczył 30 domów mieszkalnych i 19 stodół wraz z tegorocznymi zbiorami i częściowo martwym inwentarzem. Poszkodowanych jest 34 gospodarzy.

W czasie pożaru wskutek własnej

nieostrożności została poparzona i wkrótce zmarła Anna Pińczuk. Straty spowodowane pożarem wynoszą około 50 000 złotych.

Pożar powstał od iskier z kuźni Potaszuka, znajdującej się tuż przy zabudowaniach.

Lekcje w szkołach przez cały rok o 8-mej rano 13 procent uczniów drugorocznych w szkolnictwie

W związku z rozpoczęciem nowego roku szkolnego 1937—38, wydano szereg zarządzeń porządkowych. W roku bieżącym przewidy-

wane jest utrzymanie jednolitej pory rozpoczęcia lekcji w szkołach powszechnych, gimnazjach i liceach. Zarówno w porze zimowej,

jak i letniej na terenie wszystkich kuratorów lekcje rozpoczynają się będą o godz. 8-ej rano.

Opracowane zostały niezwykle ciekawe zestawienia wskazujące na poprawę poziomu nauki w szkolnictwie powszechnym. Jak się okazuje, w bieżącym roku szkolnym wśród ogółu uczniów szkół powszechnych stanowią drugoroczni 13.2 proc. W porównaniu z poprzednim rokiem sprawozdawczym zaobserwowano w tym względzie wydatną poprawę, gdyż odsetek uczniów drugorocznych wynosił 14.3 proc.

300 trędowatych w Paryżu

zarażonych przez zbiegów z Gujany

W końcu lipca policja francuska aresztowała zbiega z Gujany, ukrywającego się pod obcym nazwiskiem. Po wylegitymowaniu go okazało się, że jest to Leon Bouchet, który w roku 1913-tym skazany został na dziesięć lat katorgi. Po odbyciu kary musiał, stosownie do prawa zwyczajowego nakazującego skazańcowi pozostanie w Gujanie na okres równający się wysokości odcierpianej kary, zamieszkać tam jako osiedleńca. Bouchet nie zastosował się do tego zwyczaju i przed terminem uciekł do Paryża, gdzie znalazł pracę. Zbieg okoliczności wydał go w ręce policji, która wytoczyła mu proces o bezprawne opuszczenie przymusowego miejsca osiedlenia. W toku dochodzenia dokonano strasznego odkrycia. Zbieg z Gujany był trędowatym. Okazało się, że trędem zaraził się w czasie pobytu na katordze, pielęgnując współwięźniów. Sędzia, biorąc pod uwagę okoliczność, że katorga była przyczyną strasliwej nieuleczalnej choroby, wydał wyrok uwalniający. Boucheta skierowano do szpitala.

Według raportów szpitalnych w Paryżu mieszka ogółem przeszło trzystu trędowatych.

Interes ludności wsi

naszym pierwszym

celem !!

LUDWIK WELH

48

„BELAWAN“

(Powieść współczesna)

Adaptacja Eugenjusza Bałuckiego

Dopiero za trzecim czy czwartym razem w otwartych drzwiach ukazał się doktor Boskoop.

Olbrzymia figura wypełniła cały otwór.

— Gulum przyszedł, panie doktorze — powiedziała panna Kolska.

Boskoop spojrział przez głowy wgląd korytarza:

— Gdzie jest?... Aha! Coś ważnego, Gulum?

Malaj pokręcił głową.

— No, to idź do poczekalni lekarskiej. Przyjmę cię za pół godziny, nie spieszysz się chyba...

— A, i pan tu, panie Ossowski!...

Zawahał się na moment.

— Proszę, pan zecheć wejść... Pani może trochę pospacerować z dziećmi w ogrodzie. Ale nie długo, bo już się robi za gorąco...

Pit uczeplił się olbrzymiej nogi

ojca, usiłując wdrapać się po niej. Ketty naśladowała go, oczywiście.

Doktor zdjął łagodnie jedno, potem drugie i oddał pannie Kolskiej.

— Proszę, panie Ossowski... — usunął się z drogi.

Dziewczyna skierowała się posłusznie do ogrodu, trzymając za rączki Pita i Ketty.

Szła po starannie utrzymanych alejach, nad którymi gęsto splecione gałęzie tworzyły miejscami zielone sklepienie, niedostępne całkiem dla prostopadłych o tej godzinie promieni słonecznych; mijala krzaki jaskrawe czerwonych, ognistych hibiskusów, i jakieś dziwnej rośliny o szerokich liściach, podobnych do pawich piór.

Rozmyślała o wielu rzeczach.

Martwiła się, badając swoje zachowanie się.

Desza do przekonania, że była nietaktowna i nawet wręcz głupia.

Uchylala się uparczywie od szukania przyczyny, która wyprowadziła ją z równowagi i teraz pozostawiła po sobie gorzki osad.

— Falszywa żmija, ta Green — rzekła nagle półgłosem.

Kręci, jak chce, biednym doktorem — ciągnęła w myśli. — Wezoraż znów posłał jej jakąś paczuszkę, przedwczoraj dwie. Dziś przyniósł rachunek od Nandy Lumihala, od jubitera z Willemslan. Bhutan widział ten rachunek. Pięć tysięcy pięćset guldenów!...

Nanda Limuhal, gruby Hindus, miał rzeczywiście piękne rzeczy i choć był bardzo drogi, otrzymał zamówienia z Patangi i nawet z Baławii.

Zbierał ploteczki przez służbę! — zżymnęła się raptem: — Tego jeszcze brakowało!...

Uspokojenie uległo dalszemu, znacznemu pogorszeniu.

Do czego może doprowadzić samotność!... — myślała zawstydzona: — Człowiek tępieje, staje

się zarazem głupi i poprostu po-dły!...

— Mejouffrouw...

— Co, dziecko?

— Bajeczkę... proszę...

— Bajeczkę... — jak echo odezwała się Ketty.

— Nie, dzieci! Za gorąco jest teraz na opowiadanie...

Jakie to jest okropne, gdy się spotyka dwoje ludzi, którzy w istocie nie o sobie nie wiedzą!...

Opowiedziałam mu, że do tej pory byłam już na sześciu posadach — rozważała: — Dużo wie z tego głupiego curriculum vitae?

Nie.

Nie jestem człowiekiem, lecz zwykłą statystką. Kiedyż będzie opowiadał... w Belawanie spotkałem zabawną pannę... Polka. Cze kajcie, nie mogę sobie przypomnieć jej nazwiska... Zresztą mniej sza z tem! Była boną u doktora Boskopa. Nie mogła się nigdzie utrzymać, w ciągu paru lat zmieniła aż sześć posad!

Panna Kolska już się nie martwiła — była smutna.

— Mejouffrouw... wcale nie jest gorąco...

(Ciąg dalszy nastąpi!)

Wiadomości bieżące

Sobota, 11 września 1937 r.
Sobota: Prota i Jacka
 Wschód słońca: 5,03; zachód: 18,02
Niedziela: Im. NMP.
 Wschód słońca: 5,04; zachód: 18,01
Poniedziałek: Filipa
 Wschód słońca: 5,06; zachód: 17,56

* **DZISIEJSZY NUMER „GAZETY”** wydajemy w objętości 6 stron. Zrazem dodajemy „Gość Świąteczny”, względnie Dodatek Świąteczny

WOJ. CENTRALNE

NIEUDANE WŁAMANIE DO KOŚCIOŁA

T o m a s z ó w L u b. — Nieznani sprawcy usiłowali włamać się do kościoła w Woźuczynie pow. Tomaszów-Lub. i w tym celu wywiercili w drzwiach wejściowych kilkadziesiąt dziur. Włamania nie dokonano wskutek tego, że złamał się świder.

USIŁOWANIE ZABOJSTWA KOM. OBOZU JUNAKÓW

L u b l i n — W obozie junaków w południowej dzielnicy Lublina, junak Michał Siwula, któremu groziło usunięcie z obozu za niesubordynację i inne przewinienia usiłował dokonać zabójstwa komendanta obozu por. rez. Józefa Kostyły, raniąc go ciężko w ud. Siwulę aresztowano.

ZAJŚCIA ANTYŻYDOWSKIE

O p o c z n o — W ub. niedzielę odbył się w Opocznie woj. kieleckiego dziesięciodniowy odpust. Po raz pierwszy od wielu lat na targu nie było kupców żydowskich. Ani jeden handlarz żyd nie wystawił swego straganu. Wieczorem wydarzyły się ekseksy antyżydowskie. Pobito kilku żydów. Trzech napastników aresztowano.

Nowości w kilku słowach!

Konkurs dla służby hotelowej przyniósł nader interesujący wynik: dzięki paście do obuwia Erdal osiągnięto najpiękniejszą barwę i połysk obuw a przy najmniejszym zresztą wysiłku i w najkrótszym czasie

MAŁOPOLSKA

ZYCIE ZA JABŁKA

W Lataczu, powiat Zaleszczyki, zastrzelony został przez Jaremczuka Emiliana, Mykołym Stefan w chwili, gdy kradł w sadzie jabłka.

ROZWIAZANIE UKRAIŃSKICH ORGANIZACJI W MAŁOPOLSCE

L w ó w — Zarządzeniem władz administracyjnych, w pow. zborowskim zawieszono działalność ukraińskiego „Sokola” w Zależkach oraz „Proświty” w Zagórzcu z powodu przekroczenia uprawnień statutowych. „Sokół” w Zależkach prowadził m. in. wyszkolenie wojskowe. W pow. horodeńskim rozwiązano dwa kluby sportowe.

ZBRODZIA POLITYCZNA

R a w a R u s k a — W Kamionce Wołoskiej nacjonalisci ukraińscy zabili, przebijając nożem, właściciela sklepu Filipa Hryczkę, Ukraińca, który uchodził na zwolennika ruchu komunistycznego.

70-LETNIA MEZOBÓJCZYNI

C z o r t k ó w — We wsi Szwałkowice 70-letnia Justyna Kopystyńska za biła swego 75-letniego męża. Między małżonkami dochodziło od kilkadziesiąt lat do sporów na tle majątkowym.

600-LECIE KOŚCIOŁA W RADŁOWIE

W niedzielę, dnia 26 bm. parafia radłowska w diecezji tarnowskiej obchodzić będzie uroczystość 600-lecie swego kościoła parafialnego, wybudowanego w r. 1337. Fundatorem był ówczesny biskup krakowski, ks. Jan Rawicz Grot zasiadający na stolicy św. Stanisława w latach 1328—1347. W roku 1915, gdy

Bratobójstwo czy pomyłka?

Bracia Romankiewiczowie, mieszkańcy wsi Podszyłajcie pow. wilkowieckiego, od kilku lat procesowali się o ziemię. Na tem tle wybuchały między nimi spory i awantury, dochodziło do bójek z interwencją policji i sąsiadów.
 W dniu 15 grudnia ub. r. Stanisław Romankiewicz przegrał proces. Po powrocie do domu zanoszący się na awanturę, to też Romuald Romankiewicz wcześniej się położył spać. W tej samej izbie znajdowała się i matka poważnionych braci.
 W nocy stara kobieta rozbudziła się na odgłos tłuczonych szyb. W zmroku rozróżniła sylwetkę jakiegoś osobnika wążącego przez okno do chaty. Zaczęła krzyczeć „bandyci!”

Rozbudzony Romuald R. schwytał za siekiere i uderzył nią kilka razy w głowę napastnika. Później okazało się, że ciężko poranionym został przez brata Stanisław Romankiewicz, który nie mogąc darować przegranej w procesie, chciał zemścić się na bracie.

Romuald R., stanął przed sądem oskarżony o uszkodzenie ciała — rozprawa jednak nie wykazała zamiaru zabicia brata — okoliczności poprzedzające fatalną noc, spory między obu braćmi zostały dostatecznie wyjaśnione.

W wyniku procesu Romuald Romankiewicz skazany został na 4 mies. więzienia z zawieszeniem wykonania kary.

Pierwsze następstwa katastrofalnego braku pasz w woj. kieleckim

Jak donosi Kielecka Izba Rolnicza, na terenie jej działalności ceny bydła wybitnie niżkowały, do czego przyczyniła się kłeska mrozów i posuchy, oraz stał się widoczny brak pasz, na skutek czego nastąpiła masowa wyprzedaż bydła przez rolników.

Ceny masła zwykowały, do czego przyczyniła się zmniejszona produkcja mleczarska, na skutek braku pasz, tak zwykłych, jak i treściwych i znacznego wzrostu cen tychże.
 Ceny jaj nieznacznie zwykowały. (PAA).

Otwarcie nowego mostu we Włocławku

W niedzielę 25 bm. nastąpi uroczyste otwarcie nowozbudowanego wielkiego żelaznego mostu przez Wisłę w Włocławku.
 Most ten został zbudowany w rekordowo krótkim czasie, gdyż w stosunku do jego wielkości i trwałości — budowa trwała tylko około 2 lat. Podpory mostu są betonowe,

oblicowane granitem, przyczółki mostowe są żelbetowe.
 Uroczystego otwarcia komunikacji przez nowy most dokona minister komunikacji płk. Urych. Nowy most we Włocławku ma duże znaczenie zarówno komunikacyjne, jak i strategiczne.

Notowania giełdowe ziemiopłodów

z dnia 9 września 1937 r. — Płacono złotych za 100 kg:

	Warszawa	Poznań	Kraków	Bydgoszcz
Pszennica jednol.	31.00-31.50	30.50-31.00	— — —	29.75-30.25
Żyto	24.25-24.75	22.00-22.75	— — —	23.25-23.50
Jęczmień	20.00-21.50	19.50-20.75	19.50-19.75	18.75-20.00
Jęczmień brow.	— — —	22.50-23.50	— — —	22.00-23.00
Owies	21.00-23.00	19.75-20.50	19.00-19.50	19.75-20.25
Maka pszen. 65%	43.50-44.50	44.75-45.25	— — —	44.00-45.50
Maka żytnia 65%	32.50-33.50	31.00-32.00	— — —	33.50-34.00
Otręby pszenne	16.75-17.25	16.75-17.00	— — —	17.00-17.25
Otręby żytnie	18.00-16.50	15.75-16.50	— — —	16.00-16.50
Krzepak zimowy	57.00-58.00	54.00-56.00	— — —	55.00-57.00
Groch pomy	26.00-27.00	— — —	— — —	21.00-23.00
Groch Wiktorja	28.00-30.00	23.00-24.50	— — —	22.00-25.00
Kuchy rzepak	20.00-20.50	20.50-20.75	— — —	20.00-20.50
Kuchy lniane	23.25-23.75	24.25-24.50	— — —	24.50-25.00
Ziemniaki jad.	— — —	— — —	— — —	— — —
Gryka	— — —	— — —	— — —	— — —
Śloma luźna żyt.	— — —	5.30-5.55	— — —	— — —
Śloma prasow.	7.00-7.50	6.05-6.30	— — —	5.75-6.25
Siano luźne	— — —	7.85-8.35	— — —	8.75-9.25
Siano prasow.	9.00-10.00	8.50-9.00	— — —	9.50-10.00

Ceny żyta zagranicą:
 Berlin —; Praga 29.58; Hamburg (żyto amerykańskie bez cła) —;
 Wartość dolara: 3.27 —; Wartość gramu złota: 5.92

ZŁ. 315
wycieczki co tydzień

FRANCOPOL
 POZNAŃ, Św. Marcin 58.
 WARSZAWA, Mazowiecka 9.

SIELANKOWE STOSUNKI W WIEZIENIU

T a r n ó w — W areszcie sądu grodzkiego w Wojniczu, pow. tarnowski, w celach sąsiednich odbywali karę 2 kobiety, Jewula i Hatkowa, oraz J. Kurtyka, R. Misiak i J. Kopa. Misiak sporządził wytrych do celi, w której przebywały kobiety, wypuszczając je od czasu do czasu na wolność oraz umożliwiając przyjmowanie wizyt na miejscu w celi. Misiak, po pewnym czasie zbiegł z więzienia. Aresztowano go w Mościcach pod Tarnowem pod czas wyprawy złodziejskiej. W ten sposób wyszły na jaw sielankowe stosunki wojnickiego więzienia.

KRESY WSCHODNIE

WYROK W PROCESIE O. U. N.

L u e k — Proces przeciwko 43 wyrotowcom toczący się przed Sądem Okręgowym w Lucku został zakończony. Zostali skazani Klymon Iwan na 10 lat więzienia, Myhal Pawel na 8 lat. Po tym skazano: trzech po 7 lat, pięciu po 5 lat, sześciu po 4 lata, 8 po 3 lata, dziesięciu po 2 lata i 1 oskarżonego na 1 rok więzienia, nadto wszystkich skazano na pozbawienie praw obywatelskich od 5 do 10 lat. Ośmiu oskarżonych uniewinniono. W motywach sąd stwierdził, że przynależność do O. U. N. miała na celu oderwanie wschodnich dzielnic od Państwa.

DWA MORDERSTWA

P i n i s k — Na pastwisku przyległym do wsi Soszno zamordowano mieszkańca tej wsi Oleśnika Lawrencego, lat 30. Policja ujęła sprawców zbrodni Rozniura Włodzimierza, Spiridowicza Sergiusza i Stoję Antoniego.
P r u ż a n a — W lesie odległym o 3 km, od wsi Truchnowieze, pow. prażńskiego, nieznanymi sprawcy zabili Prokopa Kobryńca, mieszkańca wsi Staje. Zbrodniarze pozostawili kartę z napisem: „masz za język”.

LEN

W i l n o, 9. 9. — Notowania giełdowe lnu w złotych za 1,000 kg franco stacja załadowania. Ceny orientacyjne: len trzepany standaryzowany Horodziej basis I skala 216.50 od 1.860 do 1.900 zł.; targaniec moczony Miory I/II — 50/50, skala 173.20 od 850 do 890 zł.

I ja też niegdyś sądziłam.

że pranie musi sprawiać wiele kłopotu i trudu. — Od czasu, kiedy poznałam Persil i stosuję go umiejętnie, przekonałam się, że niema nic prostszego, jak gotowanie bielizny w Persilu!

Istotnie -
co Persil to Persil

Persil

Wyrób Zakładów „Persil” Polska Spółka Akcyjna, Bydgoszcz.

dh AGEPNER METAL

WARSZAWA UL. KRÓLEWSKA 43
TEL. 690-27 655-25 CENTRALA 568-30

**BLOKI
BLACHY
PRETY
DRUTY
RURY**

CYNA • CYNK • OŁÓW • MIEDŹ • ANTYMON
NIKIEL • ALUMINIUM • BIZMUT • MANGAN
KADM • MAGNEZ • KOBALT • RTEĆ

MOSIADZ • BRONZ • STOPY ŁOŻYSKOWE
STOPY DRAKARSKIE I INNE

MINJA I GLEJTA OŁOWIANA

BLACHA CYNKOWA • BLACHA BIAŁA • BLACHA CZARNA • BLACHA POCYNKOWANA

STARE METALE (WŁASNA RAFINERIA)

Radioprogram z Warszawy

SOBOTA, 11 września.

Warszawa. 6,15 Pieśń i gimnastyka; 6,38 Muz. z płyt; 8,00 Audycja dla szkół; 11,15 Spiewajmy piosenki (aud. dla szkół); 11,40 Płyty; 11,57 Sygnał czasu; 12,03 Dziennik południowy; 12,15 Aktualna pogadanka rolnicza; 12,25 Koncert ork.; 15,45 Wiadomości gospodarcze; 16,00 Teatr Wyobraźni dla dzieci młodszych: „Jak królewna małą kuchareczką została” — słuchowisko; 16,30 „Pożegnanie lata” — korowód z pieśnią i muzyką po ulicach Warszawy W przerwie 1-ej ok. godz. 17,00 Lato się kończy (felieton). W przerwie 2-giej ok. godz. 17,40 Pogadanka aktualna. W przerwie 3-ciej ok. godz. 18,20 Pogadanka aktualna; 19,00 Nasz Nasz program; 19,15 Koncert ork. Filharmonii Warsz. (transm. z Ciechocinka); 19,50 Wiadomości sportowe; 20,00 Audycja dla Polaków za granicą; 20,45 Dziennik wieczorny; 20,55 Przegląd prasy rolniczej; 21,05 Ballady i pieśni Schumanna i Schuberta; 21,45 Nowości literackie; 22,00 Tańce słowiańskie; 22,50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego i przegląd prasy.

NIEDZIELA, 12 września.

Warszawa. 8,00 Sygnał czasu; 8,03 Dziennik poranny; 8,15 Audycja dla wsi; 9,00 Koncert ork.; 9,30 Regionalna transmisja z Chelma z okazji „Święta Ziemi Chelmskiej”; a) Pieśni ludowe w wyk. chórów kościelnych z Chelmszczyzny, b) Nabożeństwo z katedry chelmskiej; 11,57 Sygnał czasu; 12,03 Muzyka z płyt; 13,00 Przegląd kulturalny; 13,10 Muzyka popularna ork. mandolinistów z udz. zespołu rewellersów „Chór Olanda”; 14,10 Transmisja fragmentu „Dożynek” z folwarku Borki pow. wileński; 14,40 Audycja dla dzieci; 15,00 Audycja dla wsi; 16,00 „Zapraszamy do Łazienek” — koncert w wyk. ork. symfonicznej i małej radioork. z udziałem licznych solistów. W przerwie o godz. 17,00 Felieton; 18,30 Reportaż z życia; 19,00 Teatr Wyobraźni: Wznowienie słuchowiska oryginalnego p. t. „Wielka wygrana”; 19,20 Muzyka ludowa w wyk. Polskiej Kapeli Ludowej; 20,05 Koncert ork. wiedeńskiej z udziałem chóru mieszanego i licznych solistów (transm. z Wiednia); 20,40 Przegląd polityczny; 20,50 Dziennik wieczorny; 21,00 „Gumdrix” — audycja muzyczna; 21,35 Wiadomości sportowe; 22,00 Recital śpiewaczy; 22,55 Transmisja fragmentów między państwowego meczu piłkarskiego Polska — Dania; 22,50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego.

PONIEDZIALEK, 13 września.

Warszawa. 6,15 Pieśń i gimnastyka; 6,38 Muzyka z płyt; 7,00 Dziennik poranny; 7,10 Płyty; 8,00 Audycja dla szkół; 11,15 Aud. dla szkół; 11,40 Sonaty Beethovena (płyty); 11,57 Sygnał czasu; 12,03 Dziennik południowy 12,15 Pomyślimy o odzieży zimowej (pogadanka); 12,25 twory Griega (płyty); 12,40 Od warsztatu do warsztatu: w warsztacie kamieniarskim; 15,45 Wiadomości gospodarcze; 16,00 „Pstra kureczka i kucharka Agata” — opowiadanie dla dzieci młodszych; 16,15 Konc. ork. Filharmonii Warszawskiej (transm. z Ciechocinka); 16,45 Lwów na szlaku czarnomorsko-bałtyckim (odezty); 17,00 Reportaż muzyczny; 17,50 Pogadanka; 18,00 Skrzynka techniczna; 18,15 Wyjątki z baletów (płyty); 18,50 Sprawozdanie z przebiegu Kongresu Inżynierów ze Lwowa; 19,00 Koncert solistów; 19,40 Pogadanka sportowa; 19,50 Wiadomości sportowe; 20,00 Koncert rozrywkowy w wyk. krakowskiego kwartetu Schrammla i solistów. W przerwie ok. godz. 20,45 Dziennik wieczorny i pogadanka aktualna; 21,45 „Ognia” — opowiadanie Elżyny Orzeszkowej; 22,00 Koncert muzyki polskiej z okazji XXI Międzynarodowego Kongresu Przeciwalkoholowego; 22,50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego i przegląd prasy.

SPRZEDAŻE

Gospodarstwa
sprzedam 67 mórg nowe zabudowanie w kościelnej wsi żywy martwy inwentarz nowe umeblowanie Cena 16.000 wpt. 10.000 — 37 mórg zabudowana ogród inwentarz. Cena 9.000 wpt. 3.000. 25 mórg zabudowania inwentarz 3 km od miasta. Cena 6.000 wpt. 4.000. Duży wybór majątków różnej wielkości kamienice, interesy, dzierżawy, informacje znać Leon Gawlik Ostrzeszów Kolejowa 42. (1483)

Sprzedam
z powodu likwidacji dzierżawy: 1 motor 7 P. S. (prąd zmienny) 1 sieczkarkę 1 maszynę do młócenia na zapęd motorowy Zgl. Czabek — Pleszewo p-ta Szonowo Szlach. pow. Grudziądz (4158)

Samochód ciężarowy
„Ford” w dobrym stanie sprzedam. cena 1350 złotych Edward Kowalewski, Żyrardów, pow. Inowrocław

Dom
do sprzedania. Wiadomość Grudziądz Czerwonodorna 20; (1476)

Gospodarstwo sprzedam
43 morgi. 6 mórg łąk. zabudowania murowane. kryte dachówką. inwentarz żywy, martwy, zbiory. Cena 11.000 zł wplata 7.000 złotych. Polecam duży wybór majątków mniejszych większych za różną wplata Gawlik Ostrzeszów Kolejowa 42

Majątek
330 mórg. dom 6 pokoi cena 45.000 wplata 13.000 bez inwentarza. 50 mórg cena 18.000 wplata 9.000 30 mórg cena 20.000 wplata 12.000 75 mórg cena 24.000 wplata 12.000 1 mórg cena 3.500 wplata 2.000 Sowiński Poznań. Garncarska 2 telefon 18-21

Sprzedam
2 morgi ziemi z budynkami za 2.200 zł. Władysław Kubiatowski, Łączewna gm. Pyszkowski, p-ta Bonie wo, pow. Włocławek. (1455)

Osadę
rentowa 4 morgowa, dawniej ogrodnicтво z km od miasta sprzedam za 4.500,- zł Daniel, Łabędz pow. Wąbrzeźno. (1478)

PRYW. DOKSZTAŁCAJĄCE KURSY „WIEDZA”

Kraków ul. Pierackiego 14

przygotowujące na lekacjach zbiorowych w Krakowie, oraz w drodze korespondencji, za pomocą zupełnie nowo opracowanych skryptów, programów i miesięcznych tematów; przyjmują wpłaty na nowy rok szkolny 1937/38 na:

- 1) Kurs matematyczny gimnazjum starego typu.
- 2) Kurs średni do egz. z 4-ech kl. gimn. nowego ustroju.
- 3) Kurs niższy z zakresu I. i II. klasy gimn. nowego ustroju.
- 4) Kurs 7-mio klasowy szkoły powszechnej.

UWAGA! Uczniowie kursów korespond. otrzymują comiesięcznie, oprócz całkowitego materiału naukowego, tematy z 6-ciu głównych przedmiotów do opracowania. Ponadto obowiązkowo egzaminu kolokwialnego badają 3 razy w roku szkolnym, postępy ucznów. Wykładają najwybitniejsze sily fachowe.

z Kamienice
czynszowe pierwszorzędne w Grudziądzu, 12.000 rocznego czynszu, 20.000 hipoteki, w całości albo części do sprzedam. Oferty do Gaz. Grudz. pod nr. 1453

Sprzedam
1,09 ha ziemi żytnio-buraczanej budynki maszynowe nadaje się dla handlarza pszczerlarza, emeryta cena 3.800 Fr. Niemcewski Stary Jasinieć p-ta Serock powiat Świecki woj. Pomorskie (1405)

Sprzedam
lub wdzierżawie karczem z rzelnictwem w kościelnej wiosce Of. do Gazety Grudz. pod nr. 1468

KUPNA

Gospodarstwo
10 do 30 mórg kupie blisko miasta Torunia lub Poznań Baron Katarzyna, p-ta Witków Nowy, woj. tarnopolskie. (1877)

Kupię
młyn wodny za 12.000 Józef Partyka, wieś Kotodziejów, p-ta Wojniów, woj. stanisławowskie (1878)

Kupno
rowerów i części rowerowych polecam tanio Jan Szadowy Czastary pow. Wieluń woj. Łódzkie (1837)

Ogłaszajcie w Gaz. Grudziądzkiej

WEZWANIE!

Ojcowie! Synowie! Chciecie zabezpieczyć synowi byt — nauczcie go szoferstwa W czasie żniw pracujecie na gospodarstwie. Zima niema co robić na roli, nauczcie się szoferstwa, a i w zimie potraficie zarobić kilkakset złotych.

Matorolni! Nie możecie synom dać pracy na roli — dajcie im pożyteczny fach szoferki.

Bezrobotni! Dajemy wam dobry fach — dobry i stały zarobek.

Tylko do Nas się zwracajcie — Tylko do Szkoły Największej — Tylko My prowadzimy warsztaty szkolne.

Piszcie tak, jak umiecie — natychmiast damy bezpłatne informacje. Adresujcie: DYREKCJA KURSÓW SAMOCHODOWYCH

H. PRYLINSKI, Warszawa, Al. Jerozolimskie 27

Poduczony
chłopiec ślusarski szuka praktyki u dobrego mistrza lub w fabryce. Of. do Gaz. Grudz. pod nr. 1423

Młodzieniec
kaleka bez lewej ręki nieczwiry, szuka posady jako stróż, woźny lub t. p. Oferty do Gaz. Grudz. pod nr. 1382

Młody
poeta przyjmie jakkolwiek nosade przy wydawnictwie najchętniej w redakcji Of. do Gaz. Grudz. pod „Literat” (1417)

Mejczyzna
lat 31, wiejski żonaty, uczciwy, obowiązkowy, bez nałogów, polecenie oroboszeza, praci robotnika, woźnego dozorca domowego lub innej stałej posady Łaskawo oferty do Gaz. Grudz. pod „Wiejski” nr. 1361

Młodzieniec
z dobrej rodziny przyjmie posadę jako uczeń leśniczego. Alfons Honskamp u. p. Chrastków, Świecie n. Osą, woj. pomorskie (1408)

Gospodarstwo
okolo 6 mórg ziemi z budynkami sprzedam. Ziemia dobra nadwiślańska cena według urody Franciszek Słupik Pawłów p-ta Nowy Korczyn woj. Kieleckie (1426)

Okazja!
komplet kłup (Wittworth) z gwintownikami od 3/16 do 3/4 cala, oraz kuchenna gazowa z dwoma palnikami tanio na sprzedaż. Trynkowa 17/18. B. Kaligowski

Sprzedam
gospodarstwo - 35 mórg ziemia pszenna z żywym i martwym inwentarzem oraz z budynkami. Cena 4000 wplata 5000, reszta na spłaty w 14-tych latach Habiera Henryk, Chlebo p-ta Łobzenia woj. Poznańskie (1406)

Gospodarstwo
pod Lesznem Poz. 22 morgi dobrej ziemi z budynkami maszynami i pełnym żniwem sprzedam z powodu stosunków rodzinnych. Cena 9000 zł. Oferty do Gaz. Grudz. pod Nr. 1452.

Sprzedam
3 mórg ziemi dobrej, budynki maszynowe. cena przystępna. Kościół, szkoła, stacja kolejowa. szosa w miejscu. Edward Gruszczyński, Podzamcze p-ta Chęciny, wojew. Kieleckie. (1438)

Sprzedam
Cztery 60 morgowe gospodarstwa z żywym i martwym inwentarzem buraczanej ziemi i pełnymi zbiorami. Zabudowania maszynowe, wplata po 9.500 złotych 44 mgr z wszelkim inwentarzem i żniwem Zabudowania nowe wplata 6.500 zł. Jak również wiele innych mniejszych i większych poleca Porozzyński Świecie - Marjaniki (1475)

Radio
motocykl w dobrym stanie sprzedam. Portier fabryki „Unia” Grudziądz. (1417)

MASZYNY DO SZYCIA

gwarantowane, najprzedniejszych marek światowych, z przybor. do haftowania, merzejkowania, cerow. i. t. d.

Zł. 150 GOTÓWKĄ I RATAMI.

Bezpłatne katalogi wysyła: CENTRALA MASZYN Kraków ul. Dietłowska nr. 109 — Skrytka pocztowa 78.

Radio
motocykl w dobrym stanie sprzedam. Portier fabryki „Unia” Grudziądz. (1417)

Matrymonialne

Starsza
religijna panna, krawowna z gospodarstwa, z braku znajomości szuka odpowiedniego towarzysza. Cel matromonialny. Of. z fotografią do G. Grudz. pod nr. 1403

Kawaler
lat 28 na stanowisku przy stojaj inteligentny dobrego charakteru pragnie poznać pannę celem ożenku. Of. do Gazety Grudz. pod „Łodzianin” (1477)

Krawiec
kawaler lat 28, narazie biedny, poszukuje przystojnej panny do lat 30 z posagiem do stworzenia warsztatu możliwie i skłanu. Oferty z fotografią do Gaz. Grudziądz pod „Krawiec” nr. 1410

NAUKA

„Buchalteryjne
Współczesne wykłady Warszawa. Nowogrodzka 48. gwarantują wieloletnią samodzielną pracę! Zamiejscowym korespondencyjnie

St. Leśniowski

O nawozach pomocniczych

cena z przysyłką 1,75 zł

Książkę wysyłamy tylko za poprzednim nadaniem pieniędzy.

Zakłady Graficzne i Wydawnicze WIKTORA KULERSKIEGO w Grudziądzu.